

20. 10. 2005

ID: 36547

Další účastník řízení a směnečný platební rozkaz

Postupu podle ustanovení § 107a o. s. ř. nebrání to, že ve věci byl vydán směnečný platební rozkaz, jehož záhlaví již nelze měnit. Nabude-li právní moci usnesení, jímž soud povolil vstup účastníka do řízení namísto dosavadního účastníka, stává se toto usnesení součástí směnečného platebního rozkazu pokud jde o označení účastníků, aniž by bylo třeba směnečný platební rozkaz měnit.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Odo 526/2003, ze dne 9.12.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně Č. o. b., proti žalovaným 1. J. v.o.s., 2. M. M., a 3. N. M., zastoupeným, advokátem, o zaplacení 10,667.006,08 Kč s příslušenstvím ze směnky, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 50 Cm 309/2001, o dovolání žalovaných proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. září 2002, č.j. 5 Cmo 150/2002-47, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Napadeným usnesením potvrdil odvolací soud usnesení soudu prvního stupně ze dne 15.3.2002, č.j. 50 Cm 309/2001-40, kterým tento soud vyhověl návrhu, aby do řízení namísto dosavadní žalobkyně vstoupila Č. k. a., se sídlem v P. 7, J. 438/2, IČ ...

Své rozhodnutí odůvodnil odvolací soud tím, že postup soudu prvního stupně je zcela v souladu s ustanovením § 107a odst. 1 občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“). Žalobkyně učinila návrh dle tohoto ustanovení a doložila existenci právní skutečnosti, s níž je spojen převod práv ze směnky, jejímž důsledkem je procesní nástupnictví na straně žalobkyně. V projednávané věci jde o rektasměnku, u které není k převodu práv nutná indosace a žalobkyně doložila uzavření smlouvy, jíž byla převedena práva ze směnky. Vstupující účastník vyjádřil se svým vstupem souhlas podáním ze dne 4.3.2002. Námitky žalovaných neshledal odvolací soud důvodnými. Aplikace ustanovení § 107a o. s. ř. není vyloučena ani ve směnečném řízení, poté, co již byl vydán směnečný platební rozkaz. Opačný postup by byl vyloučením práva žalobkyně disponovat řízením. V projednávané věci podali žalovaní včasné námitky, které soud prvního stupně podle ustanovení § 175 odst. 4 o. s. ř. projedná a poté buď ponechá vydaný směnečný platební rozkaz v platnosti nebo jej zruší. Není přitom rozhodné, že již nelze měnit záhlaví vydaného směnečného platebního rozkazu pokud jde o označení žalobce a žalovaného. To se skutečně nezmění. Směnečný platební rozkaz, bude-li ponechán v platnosti, zůstane jediným vykonatelným meritorním rozhodnutím. Význam vstupu nového účastníka spočívá jen v tom, aby se námitkového řízení zúčastnil nový majitel směnky. Z tohoto hlediska je zřejmá nedůvodnost námitky týkající se zásady koncentrace řízení. Soud prvního stupně projedná pouze včasné námitky, další námitky, směřující vůči novému majiteli směnky a procesnímu nástupci žalobkyně již zákon nepřipouští.

Proti usnesení odvolacího soudu podali žalovaní dovolání. Co do jeho přípustnosti odkázali na ustanovení § 239 odst. 1 (správně odst. 2) písm. b) o. s. ř, co do důvodu na ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.

V dovolání uvedli, že po vydání směnečného platebního rozkazu nemohou nastat procesní důsledky případné hmotněprávní singulární sukcese předpokládané § 107a o. s. ř. Tento závěr žalovaní opírají o znění § 175 odst. 4 o. s. ř., podle něž může být ve vydaném rozsudku vysloveno pouze, zda se směnečný platební rozkaz ponechává v platnosti, či zda se ruší. Důsledkem tohoto způsobu rozhodování je rovněž to, že žalobce nemůže během rozhodování o námitkách změnit žalobu. Ačkoli se literatura na tomto závěru shoduje, občanský soudní řád použití ustanovení § 107a o. s. ř. pro řízení o námitkách výslovně nevylučuje; toto vyloučení však podle dovolatelů vyplývá jak z povahy směnečného řízení, tak i ze vztahu mezi hmotným a procesním právem.

Podle dovolatelů je převod práv ze směnky zvláštním způsobem změny subjektu právního vztahu, jehož procesní důsledky se mohou projevit toliko ve směnečném řízení a musí být pro toto řízení explicitě vyjádřeny. Nejsou-li takové procesní důsledky ve vztahu k § 175 o. s. ř. výslovně zakotveny, nedochází k nim.

Dovolatelé rovněž tvrdí, že přiznává-li jim zákon právo vzít námitky zpět a soud na základě tohoto úkonu řízení o námitkách zastaví, nabude směnečný platební rozkaz uplynutím třídní lhůty běžící od jeho doručení poslednímu ze žalovaných právní moci. Pokud by tedy bylo možné, aby namísto účastníka uvedeného ve směnečném platebním rozkazu vstoupil do řízení jiný subjekt, znamenalo by to, že by v případě zpětvzetí námitek směnečný platební rozkaz nabyl právní moci dříve, než došlo ke vstupu nového účastníka do řízení, což je proti smyslu a účelu civilního procesu.

Dále dovolatelé namítají, že uplatněním práv ze směnky zaniká možnost žalobce směnkou disponovat, což dovozují z toho, že podle kancelářského řádu pro okresní, krajské a vrchní soudy musí žalobce předložit soudu prvopis směnky, který se ukládá u soudu, čímž je dispozice směnkou značně ztížena a její oběžná funkce je zcela potlačena a rovněž z toho, že pro provedení exekuce není nutno prokazovat existenci směnky, ale pouze exekuční titul, tj. vykonatelný směnečný platební rozkaz.

A konečně dovolatelé tvrdí, že „nelze připustit, aby před vydáním rozhodnutí, kterým se ukončuje nalézací řízení, mohlo být z průběhu řízení zřejmé, že by mohl existovat exekuční titul, v němž bude jako osoba, již svědčí právo, uveden subjekt odlišný od osoby, jež bude oprávněným držitelem směnky, aniž by soud mohl tuto věc uvést v soulad“.

Dovolatelé navrhují, aby dovolací soud napadené usnesení a spolu s ním i rozhodnutí soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 239 odst. 2 písm. b) o. s. ř., není však důvodné.

Jak správně uzavřel odvolací soud, postupu podle ustanovení § 107a o. s. ř. nebrání to, že ve věci byl vydán směnečný platební rozkaz, jehož záhlaví již nelze měnit. Nabude-li právní moci usnesení, jímž soud povolil vstup účastníka do řízení namísto dosavadního účastníka, stává se toto usnesení součástí směnečného platebního rozkazu pokud jde o označení účastníků, aniž by bylo třeba směnečný platební rozkaz měnit.

Pokud pak dovolatelé namítají, že postupu podle § 107a o. s. ř. brání dispoziční zásada, totiž že kdyby vzali námitky zpět, nabyl by směnečný platební rozkaz právní moci dříve než byl pravomocně povolen vstup nového účastníka do řízení, dovolací soud uzavřel, že ani tato námitka není oprávněná. Stejný stav totiž nastává, vezme-li odvolatel zpět odvolání, aniž by to jakkoli bránilo uplatnění práv z pravomocného rozsudku soudu prvního stupně osobě, jejíž vstup do řízení byl povolen odvolacím soudem před zpětvzetím odvolání. Při argumentaci předestřené dovolateli by nebylo možné použít postup podle ustanovení § 107a o. s. ř. ani v odvolacím řízení.

Důvodná není ani námitka nemožnosti dispozice směnkou poté, co byla práva ze směnky uplatněna u soudu. Protože žádný právní předpis možnost takové dispozice neomezuje ani nevylučuje, nemůže takové dispozici bránit pouhý fakt, že přístup ke směnce je ztížen jejím uložením u soudu.

Neobstojí ani námitka dovolatelů, že převod práv ze směnky je zvláštním způsobem změny subjektu právního vztahu, jehož procesní důsledky se mohou projevit toliko ve směnečném řízení a musí být pro toto řízení explicitě vyjádřeny. Nejsou-li takové procesní důsledky ve vztahu k § 175 o. s. ř. výslovně zakotveny, nedochází k nim.

Řízení podle ustanovení § 175 o. s. ř. je řízením v prvním stupni, na které se vztahuje obecná úprava tohoto řízení. Pokud by se na směnečné řízení obecná úprava před soudem prvního stupně vztahovat neměla, musela by být pro toto řízení výslovně vyloučena či nahrazena úpravou odchylnou, jak to činí občanský soudní řád např. v ustanovení § 173 odst. 1 i.f. pro platební rozkaz, když vylučuje použití ustanovení o náhradním doručení. Protože použití postupu podle § 107a o. s. ř. pro směnečné řízení vyloučeno není, nelze než uzavřít, že jeho použití připadá v úvahu i pro toto řízení.

Pokud pak jde o poslední námitku dovolatelů, dovolací soud k ní uzavřel, že jestliže občanský soudní řád připouští postup podle § 107a o. s. ř. i pro směnečné řízení, což Nejvyšší soud dovodil výše, plynou z toho důsledky v této námitce uvedené.

Protože se dovolatelům prostřednictvím uplatněného dovolacího důvodu správnost právního posouzení věci odvolacím soudem zpochybnit nepodařilo; Nejvyšší soud dovolání usnesením bez jednání zamítl (§ 243b odst. 2 věta první o. s. ř.).

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)